

Komisarz Generalny
Ziem Wschodnich.

dn. 7 sierpnia 1919 r.

Nr. 651/SGK.

Wilno.

Do

NACZELNEGO WODZA.

R a p o r t.

Załączając przy niniejszym odpis listu mojego do Generała Rydza-Smigłego, Nr. 650/SGK., w którego tekście mieści się odpis listu, wystosowanego do mnie - z podpisem "Oficerowie I. Dywizji Legionów", proszę o wniknięcie w te skłonności do bezkarnego obrażania władz cywilnych, jakie zradzają częstokroć poszczególne jednostki i grupy wojskowe, a które to skłonności i zrodzone przez nie postęпки, rozwijając się czasami do rozmiarów świadomej a nieświadomie-szkodliwej dla spraw państwowych metody postępowania tych wojskowych, utrudniają w najwyższym stopniu już skądinąd trudne warunki pracy, nietylko mojej, lecz wszystkich urzędników Zarządu Cywilnego na odpowiedzialnych stanowiskach.

Komisarz Generalny Ziem Wschodnich

I załącznik.

Języ Osnowski

NACZELNE DOWODZĄTWO WOJSK LIT. LIT.
ADJUTANT GŁÓWNY
WARSZAWA

1270/92 dnia 14 / VIII 1919 r.
3 załącz. Wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

KOMISARZ GENERALNY

ZIEM WSCHODNICH.

O d p i s.

1270/52

dn. 7 sierpnia 1919 r.

Do

Nr. 650/SGK.

Dowódcy I. Dywizji Legionów

Wilno.

Generała Edwarda Rydza-Smigłego,

w W i l n i e.

Dzisiaj doręczono posterunkowemu milicjantowi, pełniącemu wartę przed domem, w którym mieszkam, załączony przy niniejszym w odpisie list, nie zaopatrzony w czyjkolwiek bądź imieniny podpis, oraz paczkę, zawierającą twarde kapelusze, z poleceniem oddania tego mnie.

Odpis rzeczzonego listu:

"Wilno dn. 7. VIII. 1919. Do Komisarza Generalnego Ziemi Wschodnich w Wilnie. Celem umożliwienia Panu Komisarzowi Generalnemu wystąpienia publicznie przed Naczelnikiem Państwa nie w pojętym, szarym pilśniowym kapelusiku, lecz w bardziej zwyczajami kulturalnymi uświęconej formie, postanowił Korpus Oficerski Panu Generalnemu Komisarzowi ofiarować cylinder i prosić, aby go w występach publicznych, zwłaszcza występując u boku Naczelnego Wodza, nosił. Oficerowie I. Dywizji Legionów."

Wobec powyższego, zwracam się do Pana Generała, jako do najstarszego ranga w korpusie oficerskim I. Dywizji Legionów oficera, z prośbą o poinformowanie mnie, czy nie mam w danym wypadku do czynienia z nadużyciem przez kogoś powagi Wojska polskiego, zawartej w podpisie "Oficerowie I. Dywizji Legionów"; jeżeli zaś Pan Generał potwierdza komunikat o tem, jakoby Korpus oficerski I.

/verte

Dywizji Legjonów, którego członkiem jest w pierwszym rządzie Pan Generał, powziął uchwałę, o której mowa we wzmiankowanym piśmie, - w takim razie, nie wątpię, że Pan Generał umożliwi mi niezwłoczne zaznajomienie się z nazwiskami oficerów, którzy się złożyli na powzięcie i wykonanie tej decyzji.

W oczekiwaniu odpowiedzi Pana Generała, przesyłam uprzejme wyrazy.

Komisarz Generalny Ziem Wschodnich

Jerzy Osmołowski w.r.

Zgodność powyższego odpisu z oryginałem

Stwierdzam: 7^{ty} - 1919^{ty} r. *Nowad Krysinski*

*Sekretarz osobisty i kierownik druku
spraw polityczn. i poufn.*

Odpis ten jest załącznikiem do raportu Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich do NACZELNEGO WODZA, z dn. 7.VIII.19., Nr. 651./SGK.-

Komisarz Generalny

Ziem Wschodnich.

dn. 9 sierpnia 1919 r.

Nr. 682/SGK.

Wilno.

Do

NACZELNEGO WODZA.

R a p o r t.

Dzisiaj zrana zgłosili się do mnie dwaj oficerowie I. Dywizji Legjonów: lekarz - major Hubicki i kapitan Merwin, i oświadczyli, że:

1/ Generał Smigły-Rydz, na skutek pisma mego z dn. 7. VIII. 1919, Nr. 650/S.G.K., które w odpisie załączyłem przy raporcie do Naczelnego Wodza z dn. 7. VIII. 1919, Nr. 651/SGK., polecił wymienionym powyżej oficerom zbadanie i wyjaśnienie sprawy w korpusie oficerskim I. Dywizji Legjonów.

2/ Oficerowie I. Dywizji Legjonów, po zaznaniu się z listem moim do gen. Rydza-Smigłego, powzięli w tej sprawie uchwałę i delegowali do mnie, w celu ząkomunikowania mi tej uchwały, tych samych dwóch oficerów: lekarza-majora Hubickiego i kapitana Merwina, którzy mi wręczyli dla pamięci następujący tekst, napisany na maszynie na ówiartce papieru:

"Grupa oficerów I. Dywizji Legjonów uczuła się dotkniętą formą wystąpienia Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich i podwładnych mu władz cywilnych na oficjalnych przyjęciach, urządza-nych ku czci Naczelnego Wodza, z wyjątkiem kleru który zachował przyjęte formy stroju.

Oficerowie, przejęci nie tylko najgłębszą czcią dla osoby Naczelnego Wodza lecz również z wysokiego poszanowania i głębokiego poczucia

ca 11

dla wyobraziciela Państwowości Polskiej, jakim jest Naczelnik Państwa i Naczelnny Wódz - postanowili zareagować w możliwie najbardziej intymnej formie przez przesłanie do prywatnego pomieszkania głównego przedstawiciela władz cywilnych w Wilnie przedmiotu, przypominającego formą uświęcony zwyczajem w oficjalnych występach strój."

Wobec powyższego, niezależnie od kierunku, jaki Pan Naczelnik Państwa i Naczelnny Wódz zechce nadać rzeczonej sprawie, uważam, że nie wolno mi pozostawiać nadal na wysokim i odpowiedzialnym urzędzie, który obecnie piastuję, albowiem, w warunkach, które sprawa powyższa ilustruje, gwarancje elementarnego poszanowania stanowiska i godności przedstawicieli władzy cywilnej muszę uważać za nieistniejące, a wywiązanie się zadowalniające władz cywilnych z włożonych na nie obowiązków za całkowicie uniemożliwione.

Wnoszę przeto stanowczą prośbę do Pana Naczelnika Państwa i Naczelnego Wodza Wojsk Polskich o natychmiastową decyzję, zwalniającą mnie z urzędu Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich.

Jednocześnie, celem zachowania przepisanej drogi służbowej, skierowuję również prośbę o odwołanie mnie ze stanowiska przez ręce Prezydenta Ministrów Rzeczypospolitej i powiadamiam o tych powziętych przezemnie decyzjach i poczynionych krokach podwładnych mi wyższych urzędników Zarządu Cywilnego Ziem Wschodnich.

KOMISARZ GENERALNY ZIEM WSCHODNICH

Józef Osmołowski
NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA
L. D. 1292/22 dnia 14 / VIII 1919 r.
Załącz. Wydział.

aa / T.

O d p i s .

1270/52.

Zarząd Cywilny
Ziem Wschodnich.

KOMISARZ GENERALNY.
Dn. 9 sierpnia 1919 r.
Nr. 693/SGK.
Wilno.

Do
Generała Smigłego-Rydzę,
Dowódcy I. Dywizji Legionów.

Oficerowie I. Dywizji Legionów, lekarz major Hubicki i kapitan Merwin, po pierwszej swojej bytności dzisiaj rano u mnie, kiedy to złożyli mi tekst ubliżającej uchwały grupy oficerów I. Dywizji Legionów, zgłosili się potem po raz drugi, przepraszając mnie, w imieniu korpusu oficerskiego Dywizji, za popełnione przez to ciało oficerskie wykroczenia w stosunku do mnie.

Ponieważ odnośne karygodne postęпки oficerów I. Dywizji Legionów, obrażające mnie, są znane szerszemu ogółowi cywilnych i wojskowych, a fakt odwołania i przeproszenia nie został stwierdzony na piśmie, przeto komunikuję Panu Generałowi, że, przyjmując jako osoba prywatna to urzędowe przeproszenie od korpusu oficerskiego I. Dywizji Legionów, niemniej oczekuję, że Pan Generał, udzielając odpowiedzi na pismo moje z dnia 7/VIII r.b. Nr. 650/SGK., potwierdzi w swej odpowiedzi fakt odwołania przez korpus oficerski Dywizji, za pośrednictwem pomienionych oficerów, popełnionych wykroczeń oraz złożenia mi przeproszenia za nie - po dokonaniu czego przez Pana Generała, sprawę powyższą, o ile dotyczy ona mojej prywatnej osoby, będę uważał za wyczerpaną.

Oczekuję, że oficerowie Dywizji niezwłocznie przyślą kogoś po przysłany
Komisarz Generalny Ziem Wschodnich.

J. Osmołowski w.r.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York